

Oton Župančič:

Razgovor.

Dete.

Nocoj sem jih videl, mama, nocoj.

Mati.

Pa kôga neki, sinko moj?

Dete.

Vse, ki so šli takrât.

Mati.

Beži no, sinko!

Dete.

Res, mama, res, vse skup ;
velik so gnali hrup,
možje in konji,
vse v zmedi, vse zbegano,
vse kakor v oblakih vihar.

Mati.

Nikar, sinko, nikar,
to si sanjal, lej ga no,
kdo se plašil bi sanj!
Le pojdi, pa piši za jutri nalogo . . .

Dete.

Pa nič . . . če ne smem,
pa ti ničesar več ne povem.

* * *

Dete.

Veš, mama, kôga sem videl še?

Mati.

Kôga?

Dete.

Očeta.

Mati.

O pasja noga!

Z zaprtimi očmi.

Ti si pa tič!

Dete.

No, dobro, pa nič!

Pa nič!

* * *

Mati.

Kako si rekel prej?

Dete.

O, da se boš delala norca, kaj ne!

Jaz moram pisati nalogo.

Mati.

No, kar povej,

saj vidim, da komaj čakaš.

Dete.

Mama, očeta sem videl, joj!

Mati.

Kako, kako si ga videl?

Dete.

Saj sam ne vem prav,

kako bi povedal,

tako je čudno biló . . .

Mati.

I, če si ga videl, boš vendar vedel;

domisli se, sinko, domisli se!

* * *

Dete.

Veš . . . vse na kupu,
možje in konji . . .
in sredi med njimi je bil
v tistem črnem hrupu.

Mati.

Živ, sinko, živ?

Dete.

Jaz sem ga izmed vseh spoznal . . .
Oddaleč, oddaleč sem gledal ga, mama,
a kot da pod milim Bogom sva sama,
tako sem ga izmed vseh spoznal.

Mati.

No, sinko, in kaj potem?

Dete.

Potem je naenkrat pal
z viška vznak.

Mati.

Joj, ali si videl prav?

Dete.

In kakor oblak
se je vse razbegnilo,
možje in konji,
vse drlo bogvekam . . .
On sam je ostal
sredi snega
in jaz pri njem
obraz v obraz.

Mati.

Obraz v obraz . . . Oho!
Sinko — ta je pa bosa:
saj si gledal oddaleč samo.

Dete.

O mama, kako si neumna:
če pravim, da sam ne vem kako!

Mati.

Saj res, saj res . . . Moj Bog,
vse kar mi čebnjaš,
so same sanje,
in sanje so laž . . .
Le pojdi, pa delaj za jutri nalogo . . .

* * *

Dete.

Mama, pa kakšne so rane?

Mati.

Ah, sitnež, kaj jaz vem?

Dete.

Pesem poje:
Vse so bridke,
smrtne so črne, druge rudeče,
smrtne skeleče, druge hladeče,
smrtne do srca izkopane,
druge so plitke . . .

Mati.

No, vidiš, saj veš sam.

Dete,

Mama, pa vendar: kakšne so?

Mati.

Kakor pravi pesem.

Dete.

Pesem ne pravi prav . . .
jaz sem videl očetovo.

Mati.

Beži — oče je zdrav,
še včeraj je pisal,
skoraj se vrne, je obetal.

Dete.

Jaz pa sem videl,
mama, videl
njegovo levo stran . . .
Z desnico me je objel,
z levico se je odpel.
„Poljubi me sinko, poljubi me
na srce, na rano,
da bo laže prestano,
predolgo poljuba pogreša
mi srce že . . .“
— Oh, očka, tebi se meša,
kje pa je rana, kje?
Jaz je ne vidim nikjer. —
„Le dobro mi, sinko, dobro poglej!“
In tedaj . . .

Mati.

Kaj, sinko, kaj?

Dete.

Nič . . . Kakor bi me iz prsi njegovih
pogledal golob,
sraga rudeča . . .

Mati.

Res? Nič več?

Dete.

Nič več. Kakor golobje oko.

Mati.

Vidiš: sreča.

Dete.

Odpil sem mu jo;
za njo pa je drugič pogledal golob . . .
mirnó, svetlo —
bilo me je strah . . .
A kar nenadoma
ni bil več golob,

sedaj so bile jagode,
vse same drobne jagode,
rudeče, rudeče, rudeče,
kot bi jih prav hitro nabiral na nit,
jih konec biti neče . . .
In potem sva jih s prsti oba
prebiral, prebiral . . .

Mati.

Kaj, sinko moj?

Dete.

No, tiste jagode . . . Mama, joj!
jaz sam ne vem . . .
molila sva
na strašni rožni venec ta
iz njegovega srca.
Jokala sva se in smejala.

Mali.

Sinko, saj se ti blede . . .

Dete.

Ne, mama, ne . . .
Le objemi me,
tesneje, še tesneje . . .
Glej: spet se mi joče in smeje . . .

Mati.

Še včeraj je pisal, da je zdrav . . .
Te grde sanje . . . noč jih je kriva . . .
Moliva, sinko, moliva,
in vse bo prav . . .

